

UTBILDNINGSPLAN

Lärarprogrammet

Fastställd av lärarberedningen 2001-05-15

Reviderad av lärarutbildningsnämnden

2001-09-26, 2002-05-13, 2003-05-12,

Reviderad av lärarutbildningskansliet

2003-10-20

Reviderad av lärarutbildningsnämnden

2004-05-13

Utbildningsplan

Lärarprogrammet 140 - 180/200 poäng

(Study Programme in Education, 140-180/200)

Denna utbildningsplan gäller för studerande antagna fr o m höstterminen 2001

LÄRARPROGRAMMET, inriktning mot tidigare år; förskola, fritidshem och grundskola och senare år; grundskola och gymnasium vid Högskolan i Gävle

1 Beslut om inrättande

Högskolestyrelsen beslutade 2001-05-28 om inrättande av förnyad lärarutbildning fr o m höstterminen 2001, protokoll 2001:3.

2 Övergripande uppläggning

Vid Högskolan i Gävle ges lärarutbildning för

- förskola, förskoleklass, fritidshem och grundskolans tidiga år, för vilket krävs minst 140 poäng
- för grundskolans senare år och gymnasieskola, för vilken krävs minst 180 poäng.

Utbildningen omfattar tre integrerade utbildningsområden: ett allmänt utbildningsområde om 60 poäng, ett utbildningsområde med en eller flera inriktningar om minst 40 poäng mot ämne eller ämnesområde och ett utbildningsområde med en specialisering om minst 20 poäng.

För undervisning och annan pedagogisk verksamhet i grundskolans senare år krävs en fördjupning om minst 60 poäng och i gymnasieskolan två fördjupningar om minst 60 poäng.

Högskolan i Gävle erbjuder en bredd i utbudet av inriktningar och specialiseringar. Studenternas val möjliggör en individuell profilering.

3 Utbildningens mål

Högskolelagen (1992:1434) anger allmänna mål för högskoleutbildning:

Den grundläggande högskoleutbildningen skall, utöver kunskaper och färdigheter, ge studenterna förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem samt förmåga att följa kunskapsutvecklingen, allt inom det område som utbildningen avser. Utbildningen bör också utveckla studenternas förmåga till informationsutbyte på vetenskaplig nivå.

Utöver dessa anges i examensordningen (bilaga till Högskoleförordningen (2001:23) följande mål för blivande lärare:

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och de färdigheter som behövs för att förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Studenten skall vidare kunna

- omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas,
- bedöma och värdera elevers lärande och utveckling samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund,
- orientera sig om, analysera och ta ställning till allmänmänskliga frågor, ekologiska livsbetingelser och förändringar i omvärlden,
- inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet,
- självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet samt delta i ledningen av denna,

- tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i yrkesverksamheten,
- använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen och inse betydelsen av massmediers roll för denna.

Särskilda mål för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle:

Lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle syftar till att ge en god yrkesutbildning för arbete inom skolväsendet i ett samhälle i snabb förändring. Sådana förändringar berör såväl den allmänna samhällsutvecklingen som förskolan, skolan och lärararbetet. Den blivande läraren bör under utbildningstiden öva upp en förmåga till fortlöpande omprövning av tidigare lösningar.

Centralt i lärarutbildningen är att studenterna förvärvar både goda ämneskunskaper samt ett gediget didaktiskt kunnande. Med didaktiskt kunnande menas den analytiska förmågan och de konkreta färdigheter som är förutsättningar för ett gott resultat i lärararbetet. I varierande grad kräver olika former av lärararbete olika didaktiska lösningar. Det är viktigt att lärarstudenterna under utbildningen förbereder sig för att både självständigt och i lärarlagsarbete lösa sådana frågor.

Ett mål för utbildningen vid Högskolan i Gävle är studenternas förmåga att utveckla alternativa strategier för sitt kommande arbete i förskola och skola. Förmågan till kritisk reflektion och prövning av egna och andras undervisnings- och andra arbetsinsatser är härvid central, liksom förmågan att låta ämneskunskaper och didaktiska aspekter samspela, såväl i den egna bildningsprocessen som i det konkreta yrkesutövandet.

Studenterna skall under utbildningstiden erfara olika arbetsformer. Projekt- och temaorganiserade studier och kurser samt kurser med tvärvetenskapliga perspektiv är exempel på vägar till fördjupad kunskap.

Kursexaminationen skall vara integrerad i utbildningen. Examinationen anordnas fortlöpande och/eller i slutet av en genomgången kurs. Examinationen skall tydligt visa den enskilde studentens prestationer och uppnådda kunskapsnivå. Genom att erfara flera olika former av examination skall studenten få insikt i hur skilda kunskapsområden kan examineras.

Den förnyade lärarutbildningen innebär en ökad frihet för studenterna i valet av olika inslag av sin utbildning. Samtidigt finns bestämda mål som den blivande läraren måste uppfylla under sina studier. De blivande lärarna måste göra sådana val av kurser och arbetsuppgifter, och genomföra dessa på sådant sätt, att de under utbildningens gång uppfyller utbildningens mål. Förutom den examination som sker i anslutning till särskilda kurser ingår därför i utbildningen vid Högskolan i Gävle en examination av en samlad lärarutbildningsportfölj.¹

4 Utbildningens innehåll

Allmänt utbildningsområde

Kurserna inom allmänt utbildningsområde skall tillsammans utgöra 60 poäng. Av dessa är 10 poäng verksamhetsförlagda. Kurserna skall dels innehålla för läraryrket särskilt centrala och gemensamma kunskapsområden, dels tvärvetenskapliga studier. Kurserna inom allmänt utbildningsområde är så uppbyggda att en tydlig kunskapsutveckling skall ske under utbildningens gång. Kurserna måste läsas i en bestämd ordning, med en successivt höjd kravnivå.

Allmänt utbildningsområde 1–20 poäng inleder utbildningen. För att läsa allmänt utbildningsområde 21–40 poäng fordras att studenterna läst dels allmänt utbildningsområde 1–20, dels minst en inriktning.

Allmänt utbildningsområde 41–60 poäng avslutar studierna. Inom allmänt utbildningsområde 41–60 ingår ett didaktiskt examensarbete om 10 poäng.

Kurser som ges inom allmänt utbildningsområde framgår av en särskild bilaga.

¹Denna beskrives i en särskild PM.

Inriktningar

Studenter som avser att avlägga examen om minst 140 poäng skall välja en inriktning. Studenter som avser att avlägga examen om minst 180–200 poäng skall välja två inriktningar.

I varje inriktning på 40 poäng ingår verksamhetsförlagda studier om minst 10 poäng. I varje inriktnings högskoleförlagda studier ingår minst 5 poäng ämnesdidaktik.

Inom ramen den förnyade lärarutbildningen kan nya inriktningar vid behov föras in i programstrukturen. Utbudet av inriktningar vid Högskolan i Gävle fastställs årsvis i en bilaga till denna utbildningsplan.

Specialiseringar

Som specialisering kan studenterna i princip välja alla kurser som ges vid Högskolan i Gävle och vid andra lärosäten. Val skall ske av en eller flera specialiseringar om vardera minst 20 poäng.

Specialiseringarna kan väljas så att utbildningens inriktning breddas eller fördjupas. För den som tänker sig en examen mot grundskolans senare år måste en specialisering utgöras av en fördjupning inom en inriktning (det vill säga fortsatta studier inom samma ämne/ämnesområde).

För den som tänker sig en examen mot gymnasieskolan måste två specialiseringar väljas som fördjupning.

Verksamhetsförlag del

Verksamhetsförlagda studierna genomförs både inom allmänt utbildningsområde (10 p), och inom varje inriktning (10p vardera). Den verksamhetsförlagda delen består dels av fältstudier (40%) och praktiskt lärararbete (60%). Fältstudierna kan utgöras av verksamhetsbesök, observationer, intervjuer etc. Praktiskt lärararbete utgörs av övning i undervisning och annat lärararbete med direkt anknytning till undervisning. I en särskild PM beskrivs mer ingående formerna och organisationen för verksamhetsförlagd del av utbildningen. I övrigt se respektive kursplaner.²

Examensarbetet

Examensarbetet utförs under Allmänt utbildningsområde 3. Studenten väljer om arbetet skall utföras på B eller C-nivå. Det skall vara möjligt för alla studenter att nå en C-nivå genom de val studenten gör under sin utbildning. Examensarbetet skall ha relevans för lärararbete och utförs antingen i ett ämne med didaktisk inriktning, didaktik eller i pedagogik med didaktisk inr

---

²Högskolans samarbete med partnerskolor regleras av ett särskilt kontrakt.

Strukturplan för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle

Följande alternativ till uppläggning av studiegången finns inom lärarutbildningen vid Gävle.³

Tidigarelärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Inriktning 2
	Inriktning 2	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	<i>Specialisering 3 (Sv D)</i>

Gymnasielärare Matematik-Naturvetenskap		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Inriktning 2	Inriktning 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

5 Behörighet

Behörigheter för antagning 2001/2002

Dispens från behörighetskrav för förnyade lärarutbildningen lämnas för de ämnen som tillkommit (**fet** stil nedan) vid Högscoleverkets beslut den 20 december 2000 och som gäller från och med antagningen 2001/2002. Dispensen tillämpas enbart vid antagningen hösten 2001. Från 2002 gäller angivna behörighetskrav för samtliga sökanden.

Lärarutbildning inriktning förskola och naturvetenskap/teknik, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + Nk A dvs Sv B/Sv2 B, **En B**, Sh A, **Ma A** och Nk A. Sökande med avgångsbetyg från treåriga yrkestekniska linjer eller från Ba, Du, Et, Fo, Jo, Pr, Sb, Te, Tr och Ve medges dispens från kravet i samhällskunskap.

Lärarutbildning inriktning grundskolans senare år, Ma-No, även distans, 180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.16 dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A**, Ma D, Fy B, Ke B och Bi B.

Lärarutbildning inriktning grundskolans senare år, Sv-Eng/Hi/Re, 180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.13 dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma B och Hi A

Lärarutbildning inriktning grundskolans tidigare år, Ma-No, även distans, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.15 dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A**, Ma D, Hi A, Fy B, Ke A och Bi A.

³Gäller när studierna omfattar 140 resp 180 p.

Lärarytelse inriktning grundskolans tidigare år, Sv-So, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.12 dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma C, Nk B och Hi A.

Lärarytelse inriktning gymnasieskolan, Ma-Fy Ma-Bi, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, **En B, Sh A + Ma E/etapp 4** och Fy B alternativt Bi B

Lärarytelse inriktning gymnasieskolan, Sv-Eng, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A, Ma A.**

Lärarytelse inriktning gymnasieskolan, Sv-Hi, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, **En B, Sh A, Ma A + Hi B/etapp 2.**

Lärarytelse inriktning gymnasieskolan, Sv-Re, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma A + Re B

Lärarytelse inriktning specialpedagogik mot förskola, grundskolans tidigare och senare år, 140/180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande SvB/Sv2 B, En B, Sh A, Ma C, Nk B (alt. Fy A, Ke A, Bi A) och Hi A.

6 Betyg

För kurser som ges efter 2001-09-26 gäller: Betyg sätts enligt en tregradig skala.

För kurser som ges före 2001-09-26 gäller: Institutionen avgör om betyg sätts enligt en tregradig skala eller inte. Se resp. kursplan

Poängtal för fortsatta studier

En student, som inför ett nytt läsår är underkänd på kurser om 15 poäng eller mer, får inte fortsätta på nya kurser förrän vederbörande godkänts på de underkända kurserna.

8 Avrådan

En student kan avrådas från vidare studier på grund av att vederbörande bedöms ha bristande lämplighet för läraryrket. Vid avrådan skall studenten beredas möjlighet att med studievägledaren diskutera alternativa utbildningar.

9 Examen

Lärarytelse
Bachelor/Master of Education

10 Examensbevis

En student som uppfyller fordringarna för examen skall på begäran erhålla examensbevis.

Av examensbeviset skall framgå

- uppnått poängtal för examen
- vilka inriktningar och specialiseringar som ingått i utbildningen
- betyg och poängtal för avklarade kurser, datum för betyg
- examensarbetets titel för vilken undervisning eller verksamhet utbildningen är avsedd

Bil 1 till utbildningsplan
Lärarprogrammet
140-180/200 poäng
Lärarprogrammet 60 poäng

PM

Den verksamhetsförlagda delen
i lärarutbildningen
vid
Högskolan i Gävle

Fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2001-09-27
Reviderad 2002-09-12, 2003-11-07 och 2004-05-13

Innehållsförteckning	sid
Inledning	3
Den verksamhetsförlagda delen i utbildningen (VFU)	4
Organisation av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU)	4
- Idén bakom ramavtalen	4
- Ramavtal för partnersamverkan	4
- Ramavtal för samverkan	5
- Lokal samordnare i kommunen	5
- Rektor/motsvarande	5
- Lokal lärarutbildare	5
- Studenten	6
- Högskolans lärarutbildare/kursansvarig	6
- Examination	6
Forskning och utvecklingsarbete	7
Konferenser/seminarier/föreläsningar	7
Kvalitetsansvar	7
Grundkurs för lokala lärarutbildare	7
Ersättning	7
Försäkring	7
Kansliet för lärarutbildning	8
Ordförklaringar	10
Bilagor 1 - 6	
1. Utdrag ur utbildningsplaner	13
2. Ramavtal för partnersamverkan	14
3. Avtal för samverkan	17
4. Avtal för samverkan avseende Lärarprogrammet 60 poäng	19
6. Förtydligande av fadderskapet – ett exempel	21
7. Kontaktpersoner Inriktningar/Allmänt utbildningsområde	23

Inledning

Denna PM gäller de studenter som börjat sin lärarutbildning vid Högskolan i Gävle. Den är avsedd att fungera som stöd för studenten, lokal lärarutbildare, rektor, lokal samordnare samt högskolans lärarutbildare under genomförandet av den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Lärarutbildare är de lärare som arbetar på högskolan inom lärarutbildningens alla inriktningar och specialiseringar samt de lärare inom fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning, som ingår i lärarutbildningen.

Enligt Riksdagens beslut i oktober 2000 utvecklar Högskolan i Gävle (HiG) en förnyad utbildning som innebär stora valmöjligheter. Studenterna kan fr o m hösten 2004 välja mellan följande inriktningar:

Förskola och fritidshem, 140 p

Naturvetenskap-teknik-matematik, även distans
Skapande möten i mångkulturella barngrupper
Specialpedagogik

Grundskolans tidigare år, 140 p

Matematik-naturvetenskapliga ämnen, även distans
Svenska-engelska
Svenska-samhällsorienterande ämnen
Svenska-matematik
Specialpedagogik
Idrott och hälsa

Grundskolans senare år

Matematik-naturvetenskapliga ämnen, även distans
Svenska
Historia
Religion
Engelska
Specialpedagogik
Idrott och hälsa

Hem- och konsumentkunskap

Gymnasieskolan, 180/200p

Svenska
Historia
Religion
Engelska
Matematik-biologi
Matematik-fysik mot gymnasieskolan 180 p
Matematik-naturkunskap mot gymnasieskolan 180 p
Hem- och konsumentkunskap
Lärarprogrammet 60 p, distans

Studiegången i de olika inriktningarna samt studiegången i lärarprogrammet 60 poäng framgår av bilaga 1.

Den verksamhetsförlagda delen i utbildningen (VFU)

Läroutbildningen är en akademisk yrkesutbildning där verksamhetsförlagd utbildning ingår som en del i såväl allmänt utbildningsområde som inriktningar. Den verksamhetsförlagda delen (VFU) utgörs av ett samarbete mellan Högskolan i Gävle och de kommuner/skolor som tar emot studenter. Målet är ett självständigt och reflekterande yrkesutövande.

Den verksamhetsförlagda utbildningen är av två slag:

1. *Övning i praktiskt lärararbete* under sammanhängande perioder inom kurser i dels allmänt utbildningsområde, dels varje inriktning.

2. *Fältstudier* med ”verksamheten som studieobjekt”. Dessa studier ingår också inom kurser i dels allmänt utbildningsområde, dels varje inriktning. Under denna del arbetar studenterna med olika uppgifter om skolan och lärararbetet. Innehållet kan variera beroende på den aktuella kursens karaktär. Det kan t. ex. vara observationer, intervjuer, auskultation, studiebesök mm. Undersökningarna anknuter till kursers innehållsliga tema och utgör ett centralt led i bearbetningen av utbildningens innehåll.

Under studentens hela utbildningstid, således även under perioder utan VFU, har partnerskolan/skolan ett *fadderansvar*, vars utformning beslutas på skolan efter samråd med dels student/-er, dels med högskolan och anges i en handlingsplan.

Förtydligande i bilaga 5.

Organisation av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU)

Idén bakom ramavtalen

Verksamhetsförlagd utbildning är en starkt integrerad del av läroutbildningens kurser. En av de bärande idéerna bakom ramavtalen är att studenten befinner sig vid **samma** partnerskola/samverkansskola under hela sin utbildningstid. Samarbetet mellan HiG och skolan syftar till att skapa goda förutsättningar för att utbilda lärare med god kompetens.

Organisationen av samarbetet mellan kommuner och HiG finns reglerat i avtal enligt nedan:

Ramavtal för partnersamverkan

Mellan de kommuner som tar emot lärostudenter och HiG har tecknats ett generellt avtal, som gäller alla för läroutbildningen aktuella skolformer: fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. I detta avtal beskrivs samverkan som partnersamverkan. Bilaga 2.

Till ramavtalet kan fogas hängavtal, som specificerar det som gäller mellan enskild kommun och HiG.

HiG har avtal angående *partnersamverkan* med följande kommuner:

- Bollnäs	- Ljusdal	- Sandviken
- Gävle	- Nordanstig	- Söderhamn
- Hofors	- Ockelbo	- Älvkarleby
- Hudiksvall	- Ovanåker	

Avtal har tecknats med följande friskolor: Internationella Engelska skolan, Spunkens förskola och Älvboda friskola

Ramavtal för samverkan

Kommuner som ligger utanför HiG:s region och som tar emot distansstudenter, har tecknat ett ramavtal med HiG, som inte ger samma utfästelser från HiG:s sida som avtalet om partnersamverkan. Bilaga 3.

- Avesta
- Lidköping
- Lindsberg
- Mariehamn
- Orsa
- Surahammar
- Säffle
- Trosa
- Västervik

Bilaga 4 avser studenter i Lärarprogrammet 60 poäng.

Lokal samordnare i kommunen

- planerar i samråd med högskolans organisation för studentens placering
- samråder med rektor/motsvarande innan denna/denne utser lokal lärarutbildare
- håller kontakt med studenter, lokala lärarutbildare och högskolans organisation angående den verksamhetsförlagda utbildningens genomförande
- ansvarar för uppföljning av studentens utvärdering efter avslutad verksamhetsförlagd period.
- fakturerar Högskolan varje termin ersättning för VFU enligt fakturaunderlag

Rektor/motsvarande

- utser lokal lärarutbildare i samråd med lokal samordnare
- ansvarar för att en handlingsplan angående fadderansvaret utformas
- ansvarar för att studenten får en helhetsbild av skolans verksamhet, dess ledning och organisation
- uppmuntrar studenten att göra sitt examensarbete med utgångspunkt i förhållanden vid partnerskolan/-or/vid skolor med samverkansavtal.
- presenterar gällande sekretessdokument

Lokal lärarutbildare

- involverar studenten i hela lärararbetet
- ansvarar för studentens övning i praktiskt lärararbete:
  - diskuterar undervisningens/verksamhetens mål och syfte
  - planerar undervisningen/verksamheten tillsammans med studenten
  - diskuterar genomförandet
  - utvärderar undervisningen tillsammans med studenten
  - delar vardagsupplevelser och erfarenheter med studenten
  - ger studenten stöd, uppmuntran och förståelse
  - avsätter regelbundet tid för samtal och reflektion där studenten får respons
- ger råd och stöd vad gäller studentens fältstudier
- för en dialog med högskolans lärare angående studenterna i de verksamhetsförlagda studierna
- lämnar underlag för examination
- deltar i de för lokala lärarutbildare anordnade seminarier och konferenser vid HiG, när så är möjligt
- utvärderar kursen tillsammans med studenten och lärarutbildare vid HiG
- använder e-post som ett naturligt kommunikationsmedel med student och HiG:s lärarutbildare

Studenten

- tar kontakt med sin lokala lärarutbildare i god tid inför den verksamhetsförlagda utbildningen
- planerar den verksamhetsförlagda utbildningens utförande och progression tillsammans med lokal lärarutbildare, högskolans lärare och övriga studenter inom samma partnerskola/ samverkansskola.
- genomför den verksamhetsförlagda utbildningen enligt kursens och partnerskolans/ samverkansskolans intentioner
- ansvarar för egna lektioner och arbetsområden i ökande omfattning under utbildningstiden
- följer den lokala lärarutbildarens arbetstider och deltar i möjligaste mån i lärarens alla arbetsuppgifter
- planerar fältstudier i samråd med högskolans lärare och lokal lärarutbildare
- deltar i den konkreta utformningen av fadderansvarets innehåll för hela studietiden
- tar ansvar för och vårdar relationen till sin partnerskola/samverkansskola under utbildningstiden
- lämnar begärd utvärdering till lokal samordnare i kommunen
- är den sammanhållande länken mellan HiG och partnerskolan
- fullföljer sitt examensarbete i möjligaste mån vid partnerskolan
- känner till rådande sekretessdokument
- överlämnar den lokala lärarutbildarens examinationsunderlag för respektive kurs, vari VFU ingår, till namngiven person på aktuell institution
- kan kontinuerligt nås via sin e-post

Högskolans lärarutbildare/kursansvarig

- planerar den verksamhetsförlagda utbildningens genomförande tillsammans med studenten och lokal lärarutbildare
- upprätthåller kontakt med partnerskolan/samverkansskolan
- förlägger, när så är möjligt, utbildningsinslag i kurserna till partnerskolan, där även skolans pedagogiska personal kan delta
- informerar lokal lärarutbildare om kursens innehåll och syfte
- utformar underlag för examination till lokal lärarutbildare samt inhämtar detta inför examination av studenten
- utvärderar kursen tillsammans med studenten och den lokala lärarutbildaren
- informerar om och bjuder in lokal lärarutbildare till seminarier och föreläsningar
- uppmuntrar studenten att göra sitt examensarbete inom partnerskolan/samverkansskolan
- skapar och underhåller nätverk med lokala lärarutbildare

Examination

Bedömning av studentens insats görs på grundval av såväl den verksamhetsförlagda utbildningen som studentens prestationer i den högskoleförlagda delen av utbildningen. Betyg sätts på hel kurs. Examinator är alltid lärare på högskolan. För att kunna sätta betyg på hel kurs måste olika moment inom kursen vägas samman. Den verksamhetsförlagda utbildningen utgör moment i kurser. Lokala lärarutbildare lämnar därför underlag inför examinationen av studenterna. Detta diskuteras tillsammans med studenten och skrivs under av såväl berörd lokal lärarutbildare som studenten själv.

Examinationsunderlaget för VFU-period överlämnas av studenten till angiven person vid aktuell institution vid Högskolan. Detta underlag ingår i examination av hel kurs.

Forskning och utvecklingsarbete

Högskolan har ett särskilt ansvar för stöd till partnerskolan vad avser kompetensutveckling och skolutveckling. I detta ingår även forskning och spridning av forskningsresultat. Kontakten för detta går via Pedagogiskt utvecklingscentrum Gävleborg (PUX).

I de fall Högskolans lärare blir engagerade i mera omfattande utvecklings- eller forskningsprojekt ersätts denna insats av partnerskolan/kommunen.

Studenten bör stimuleras att ta del av och aktivt delta i pågående forskning och utvecklingsarbete till ömsesidig nytta för partnerskolan och studenten, t.ex. i examensarbetet

Konferenser/seminarier/föreläsningar

Lokala lärarutbildare bjuds in till för lärarutbildningen aktuella konferenser/seminarier/föreläsningar när sådana arrangeras av HiG.

Informationskonferens hålls minst en gång per år för dels kommunala samordnare, dels lokala lärarutbildare. Nyheter och förändringar presenteras och diskuteras. Därutöver hålls konferenser vid behov.

Kvalitetsansvar

HiG ansvarar för att det sker en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Grundkurs för lokala lärarutbildare

HiG erbjuder en grundkurs för lokal lärarutbildare, omfattande 5 poäng. Kursen syftar till att skapa god beredskap hos kursdeltagaren att fullgöra uppdraget som lokal lärarutbildare inom HiG:s lärarutbildning.

Ersättning

Ersättning utgår till kommunen enligt tecknat avtal.

Ersättningen avser partnerskolans/samverkansskolans utbildningsansvar och fadderskap.

Varje kommun kommer i sin tur överens med sin personal om ersättningen för arbetsinsatsen i samband med fadderskapet och den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Högskolan tillhandahåller lokal samordnare fakturaunderlag för ersättning, som betalas varje termin.

Försäkring

Från den 1 juli 2000 finns det en personskadeförsäkring hos Kammarkollegiet för studenter vid de statliga universiteten och högskolorna. Försäkringen gäller i Sverige. Den gäller under skoltid och under direkt färd mellan bostaden och den plats där skoltiden tillbringas.

Med skoltid avses

- all tid inom högskolans lokaler och område utom när vistelsen där är föranledd av en aktivitet av fritidskaraktär ordnad av någon annan än högskolan, samt
- all annan tid då studenten deltar i verksamhet i högskolans regi.

"Verksamhet i högskolans regi" kan vara exkursioner, av högskolan förmedlat verksamhetsförlagd utbildning utan anställning eller distansstudier som anordnas av högskolan i ett studiecenter. Läs mer om personskadeförsäkringen på <http://www.hig.se/studhals>

Kansliet för lärarutbildningen

Kansliet finns i Oden (hus 21) våning 3

Chef för lärarutbildningen

Bengt Schüllerqvist

tel: 026 - 64 86 62

e-post: bsc@hig.se

Administratör/sekreterare

Carina Franzon

tel: 026 - 64 89 68

e-post: cfm@hig.se

Samordnare för PUX, Pedagogiskt Utvecklingscentrum Gävleborg

Margareta Bäckström

tel: 026 – 64 89 94

e-post: mbo@hig.se

Sekreterare Vfu och PUX

Amelie Bomark

tel: 026 - 64 88 16

e-post: abk@hig.se

Verksamhetsförlagd del förskola och skola

Projektledare PUX-projektet Lärrix*

Kristina Andersson

tel: 026 – 64 82 45

e-post: kns@hig.se

Utbildningsledare:

Bibbi Cederloo

tel: 026 - 64 88 18

e-post: bcl@hig.se

Allmänt utbildningsområde I och II

Kristina Andersson

tel: 026 – 64 82 45

e-post: kns@hig.se

Distansutbildningen inriktning ma-no mot grundskolans tidigare och senare år

Lottie Hultgren Finnström

tel: 026 – 64 85 93

e-post: lfm@hig.se

Lärarprogrammet 60 p och uppdragsutbildning för LAN

Roy Nilsson

tel: 026 - 64 87 60

e-post: rnn@hig.se

Inriktningar, forskningsberedning, breddmagister

Carin Röjdalen

tel: 026 – 64 88 56

e-post: crn@hig.se

Allmänt utbildningsområde III, breddmagister

Programhandläggare:

Lottie Hultgren Finnström

tel: 026 – 64 85 93

e-post: lfm@hig.se

Verksamhetsförlagd del förskola och grundskola

Agneta Norlén

tel: 026 – 64 84 13

e-post: ann@hig.se

Verksamhetsförlagd del gymnasium och vuxenutbildning

Programansvariga:

Grundskolläraryrket 4-9

Carin Röjdalen

tel: 026 - 64 88 56

e-post: crn@hig.se

Roy Nilsson

tel: 026 - 64 87 60

e-post: rnn@hig.se

Gymnasieläraryrprogrammet

Carin Röjdalen

Roy Nilsson

tel: 026 – 64 88 56

tel: 026 – 64 87 60

e-post: crn@hig.se

e-post: rnn@hig.se

Samordnare för skolförlagd verksamhet G 4-9

Ingrid Nordkvist

Arne Sjölander

tel: 026 - 64 86 09

tel: 026 - 64 86 79

e-post: int@hig.se

e-post: asj@hig.se

* Lärrix andra projektledare, Margareta Esseen,

finns på Länsarbetsnämnden

tel: 026 – 13 84 50 e-post: margareta.esseen@lanx.amv.se

Ordförklaringar

Allmänt utbildningsområde

Gemensamma och tvärvetenskapliga kunskapsområden. Sammanlagt 60 poäng varav 10 poäng utgör verksamhetsförlagd utbildning, VFU.

För lärarprogrammet om totalt 60 poäng ges det allmänna utbildningsområdet i en modifierad form, vari ingår 20 p VFU.

Avtal

Avtal mellan kommun och HiG om att utbilda lärarstudenter inom ramen för verksamhetsförlagd utbildning. Två slag finns: Avtal om partnersamverkan och avtal om samverkan.

Blackboard

Nätbaserad plattform som används i kommunikationen mellan studenter och lärarutbildare.

Distansutbildning

Utbildning som sker genom egna studier, nätverkskommunikation via Blackboard, videokonferensträffar, gruppstudier vid studiecentra och Campusförlagda veckor. Verksamhetsförlagd utbildning vanligen lokaliserad till hemkommunen.

Examinationsansvar

Högskolans i Gävle (HiG) lärare har examinationsansvaret. Den lokala lärarutbildarens synpunkter utgör en viktig grund.

Fadderansvar

Fadderansvaret ser olika ut i de olika kommunerna. Det konkreta innehållet utformas på partnerskolan/samverkansskolan. Ansvaret innebär underlättande för studenten att upprätthålla en **kontinuerlig** kontakt med partnerskolan/samverkansskolan under **hela** utbildningstiden. Förtydligande i bilaga 6.

Forskning och utvecklingsarbete

Student bör stimuleras att ta del av samt aktivt delta i pågående forskning och utvecklingsarbete till ömsesidig nytta för partnerskolan och studenten i t.ex. examensarbete.

Fältstudier

Ingår i VFU. Verksamhetsbesök, observationer, intervjuer m.m. på partnerskolan/ samverkansskolan. Uppgifter formuleras på HiG. Utgör fyra veckor inom allmänt utbildningsområde samt inom respektive inriktning. Inom lärarprogrammet 60 poäng utgör fältstudierna sammanlagt åtta veckor.

Inriktning

Student väljer ämnesområden och åldersgrupp för sin utbildning. Utbudet av inriktningar vid HiG fastställs årsvis. Student som avlägger examen med 140 poäng har en inriktning. Student som avlägger examen med 180-200 poäng har två inriktningar.

I varje inriktning ingår 10 poäng verksamhetsförlagd utbildning.
De som går lärarprogrammet om 60 poäng, har tidigare gjort sin/a inriktning/-ar.

Kontaktpersoner Inriktningar/Allmänt utbildningsområde

Personer vid högskolan som kan svara på frågor angående Inriktningar eller Allmänt utbildningsområde. Se bilaga 7.

Lokal lärarutbildare

Lärare som utsetts av rektor eller motsvarande efter samråd med Högskolan och som genomgått utbildning för lokala lärarutbildare.

Lokal samordnare

Den person/de personer som *inom kommunen* ansvarar för kontakterna med högskolan. Ansvarar främst för placering av lärarstudenter. Ansvarsområdet kan se olika ut i olika kommuner.

Nätverk i undervisningsämnen

Nätverk mellan lokala lärarutbildare och högskolans dito. Högskolan ansvarar för att nätverken kommer till stånd och upprätthålls.

Partnersamverkan

Samverkan mellan kommuner och Högskolan i Gävle vad gäller lärarutbildningen
Reglerat i ett ramavtal. Bil 3

Partnerskola

Enskild skola, skolområde eller kommun, beroende på kommunens storlek och/eller skolorganisation, som är aktiv i utbildningen av lärarstudenter.

Portföljmetod

Metod för student att dokumentera sina arbetsprodukter på väg mot lärar-examen.

PUX

Rådgivande organ och partner i frågor om partnerskolornas kompetensutveckling och skolutveckling.

Samverkansskola

Enskild skola, skolområde eller kommun utanför Högskolans region. Aktiv i utbildningen av distanslärarstudenter boende utanför regionen..

Skola

Fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning.

Samverkansavtal

Avtal som sluts mellan Högskolan i Gävle och kommuner utanför Gävleborgs län och Högskolans region.

Specialisering

Studentens val av breddning eller fördjupning. Varje specialisering skall innehålla minst 20 poäng.

Utbildning för lokala lärarutbildare

Högskolan erbjuder varje år en grundkurs om 5 p i att vara lokal lärarutbildare.

Utbildningsansvar

Lokal lärarutbildare har utbildningsansvar under verksamhetsförlagd del med övning i praktiskt lärararbete.

Högskolans lärarutbildare har utbildningsansvar under fältstudieperioder.

Utvärdering

Utvärdering av den verksamhetsförlagda utbildningen sker på flera plan. En övergripande utvärdering ansvarar högskolan för.

Verksamhetsförlagd utbildning

Utbildning om 10 poäng i dels allmänt utbildningsområde, dels varje inriktning. Består av fältstudier och övning i praktiskt lärararbete.

Praktiskt lärararbete

Den del av verksamhetsförlagd utbildning där lokal lärarutbildare undervisar student och student befinner sig i undervisningssituation tillsammans med elever. Sex av totalt tio veckor inom dels allmänt utbildningsområde, dels inriktning. För lärarutbildningen om 60 poäng ingår sammanlagt tolv veckor övning i praktiskt lärararbete.

Huvudalternativ för lärarutbildningens struktur vid Högskolan i Gävle⁴

Tidigarelärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Inriktning 2
	Inriktning 2	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

¹Gäller när studierna omfattar 140 resp 180 p.

Strukturplan för lärarprogrammet 60 poäng (reviderad 2003-11-07)

- Ht Kurser: **Introduktion till läraryrket, 10 poäng.** I kursen ingår vfu 5 poäng
(2 poäng övning i praktiskt lärararbete och 3 poäng fältstudier)
Ledarskap och lärande, 5 poäng
Värdegrunden i ett demokratiskt samhälle, 5 poäng
- Vt **Ämnesdidaktisk kurs/speciell didaktik, 15 poäng.** I kursen ingår vfu
10 poäng (7 poäng övning i praktiskt lärarbetet och 3 poäng fältstudier)
Vetenskaplig metodkurs, 5 poäng
- Ht **Tematisk undervisning och samverkan, 5 poäng.** I kursen ingår vfu 5 poäng
(3 poäng övning i praktiskt lärararbete och 2 poäng fältstudier)
Examensarbete 10 poäng
Valbar kurs 5 poäng

AVTAL

Avtal för samverkan mellan lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle och kommunens skolor avseende lärarutbildningsprogrammet om 140-180/200 poäng⁵

Syfte

§ 1. Syftet med partnersamverkan mellan Högskolans lärarutbildning och kommunens skolor är att skapa goda förutsättningar för att utbilda kvalificerade lärare med den kompetens som examensordningen föreskriver. Samverkan syftar också till att befrämja forsknings- och utvecklingsarbeten i skolan och högskolan samt stödja kompetensutveckling av skolans och högskolans personal.

Kommunens ansvar

§ 2. Lärarstudent knyts till en partnerskola under utbildningens första termin. Med partnerskola avses en skola eller ett skolområde som omfattas av avtal med Högskolan om aktiv medverkan i lärarutbildningen.

Partnerskolan har ett *fadderansvar* under studentens hela utbildning. Fadderansvaret syftar till att underlätta för den studerande att upprätthålla en regelbunden kontakt med partnerskolan. Fadderansvarets konkreta innehåll utformas lokalt på partnerskolan i samverkan med högskolan och studenten.

§ 3. Under studentens verksamhetsförlagda studier har partnerskolan ett gemensamt *utbildningsansvar* tillsammans med Högskolan. Utbildningen preciseras i kursplaner. Ansvar för den verksamhetsförlagda utbildningen handhas av en särskild utsedd lokal lärarutbildare i samverkan med Högskolans lärarutbildare.

Den verksamhetsförlagda delen består dels av övning i praktiskt lärararbete, dels av fältstudier. Den lokala lärarutbildarens utbildningsansvar gäller övning i praktiskt lärararbete under sex av tio veckors verksamhetsförlagd utbildning inom det allmänna utbildningsområdet. Detsamma gäller respektive inriktning. Partnerskolans roll under fältstudier utgörs huvudsakligen av råd och stöd i samråd med högskolans lärarutbildare.⁶

§ 4. Lokal lärarutbildare utses av rektor eller motsvarande efter samråd med Högskolan. Till lokal lärarutbildare utses i första hand lärare som genomgått grundkurs för lokala lärarutbildare.

---

⁵ Med skola avses i fortsättningen fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning

§ 5. Lokal lärarutbildare inom partnerskolan skall i nära samverkan med Högskolans lärarutbildare utbilda, handleda och lämna underlag för examination av lärarstudenten.

§ 6. Partnerskolans ledning skall bidra till utbildningen av lärarstudenten om skolans ledning och organisation.

§ 7. Kommunen ansvarar för att förteckningen över lokala lärarutbildare hålls aktuell.

Högskolans ansvar

§ 8. Högskolan har examinationsansvar efter samråd med lokal lärarutbildare.

§ 9. Högskolans lärarutbildare har ett särskilt ansvar för att samverka med de lokala lärarutbildarna upprätthålls t.ex. genom att skapa och underhålla nätverk.

§ 10. Högskolan i Gävle håller lokala lärarutbildare informerade om och bjuder in till seminarier och föreläsningar.

§ 11. Högskolan skall ansvara för att de lokala lärarutbildarna får en relevant utbildning för uppdraget. Utbildningen skall erbjudas varje läsår och vara avgiftsfri för partnerskolan.

§ 12. Studenten skall uppmuntras att göra sitt examensarbete med utgångspunkt i förhållanden vid partnerskola/-or.

§ 13. Senast den 15 juni skall Högskolan informera berörd kommun om *preliminärt* antal sökande till lärarutbildningen inför kommande hösttermin. Justeringar av de preliminära placeringarna inför höstens verksamhetsförlagda utbildning görs före den 1 oktober, då det definitiva antalet nya lärarstudenter är klart.

§ 14. Högskolan ansvarar i samverkan med kommunen för att uppföljning av den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs.

Ersättning

§ 15. Ersättning enligt avtal mellan kommunen och Högskolan i Gävle utgår med 1 350 kronor per heltidsstuderande och aktiv termin under 2004. Därefter höjs ersättning till 1 700 kronor per heltidsstuderande och aktiv termin. Avräkningsdatum för hösten är den 15 november och för våren den 15 april.

För studerande med lägre studietakt utgår ersättning proportionellt i förhållande till studietakten. Full terminsersättning per heltidsstuderande utgår under maximalt det antal terminer som krävs för respektive examen (7, 9 alt 10 terminer).

Kommunen fakturerar Högskolan att betala ersättningen under pågående termin efter avräkningsdatum. Högskolan tillhandahåller fakturaunderlag för ersättningen.

Avtalets giltighet

§ 16. Avtalet om partnersamverkan gäller studenter antagna från och med höstterminen 2001 och löper årsvis från den 1 januari, med fyra månaders uppsägningstid. Om avtalet inte sägs

upp av någon av parterna förlängs avtalet med ett år i taget. Om uppsägning sker och inte annat överenskommit har kommunen ansvar för att redan inskrivna studenter kan fullgöra sin utbildning i enlighet med villkoren i detta avtal

Force majeure

§17. Ingendera parten har ersättningsskyldighet mot den andre om part hindras att utföra sina åtaganden på grund av förhållanden som han inte kunnat förutse och vars menliga inverkan han inte rimligen kunnat undanröja.

Twist

§18. Tvister på grund av detta avtal skall i första hand lösas genom förhandling mellan parterna och i andra hand genom allmän domstol.

Detta avtal, dnr 15-1718/03, har upprättats i två original varav parterna tagit var sitt.

Gävle den

Bengt Schüllerqvist
Chef för lärarutbildningen
Högskolan i Gävle

NN

Bilaga: Verksamhetsplanen för Pedagogiskt utvecklingscentrum Gävleborg, PUX

AVTAL

Avtal för samverkan mellan lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle och XX kommuns skolor ⁷

Syfte

§ 1. Syftet med samverkan mellan Högskolans i Gävle lärarutbildning och XX kommuns skolor är att skapa goda förutsättningar för att utbilda kvalificerade lärare för skolväsendet. Högskolan i Gävle erbjuder kommunen stöd i kompetensutvecklingsfrågor.

Kommunens ansvar

§ 2. Lärarstudent knyts till en skola under sin utbildnings första termin. Skolan har ett *fadderansvar* under studentens hela utbildning. Fadderansvaret syftar till att underlätta för studenten att upprätthålla en regelbunden kontakt med skolan. Fadderansvarets konkreta innehåll utformas lokalt i kommunen.

§ 3. Under studentens verksamhetsförlagda studier har kommunen ett *utbildningsansvar*. Utbildningen preciseras i kursplaner. Ansvar för den verksamhetsförlagda utbildningen handhas av en särskild utsedd lokal lärarutbildare i samverkan med Högskolans lärarutbildare. Den verksamhetsförlagda delen består dels av övning i praktiskt lärararbete, dels av fältstudier. Den lokala lärarutbildarens undervisningsansvar gäller övning i praktiskt lärararbete under sex av tio veckors verksamhetsförlagd utbildning inom det allmänna utbildningsområdet. Det samma gäller respektive inriktning. Ansvar för fältstudier utgörs huvudsakligen av råd och stöd under de resterande fyra veckorna inom dels det allmänna utbildningsområdet, dels inriktning.

§ 4. Lokal lärarutbildare utses av rektor eller motsvarande efter samråd med Högskolan. Till lokal lärarutbildare utses endast lärare med relevant lärarutbildning. I första hand utses lärare, som genomgått Högskolans i Gävle eller annan högskolas grundläggande utbildning för uppgiften som lokal lärarutbildare.

§ 5. Lokala lärarutbildare inom skolan skall i nära samverkan med Högskolans lärarutbildare undervisa⁸, handleda och medverka vid examinationen av lärarstudenter.

§ 6. Skolans ledning skall bidra i undervisningen av lärarstudenten om skolans ledning och organisation.

§ 7. Kommunen ansvarar för att förteckningen över lokala lärarutbildare hålls aktuell.

§ 8. Kommunen svarar för att ett avtal upprättas som reglerar villkoren för att utföra uppdraget som lokal lärarutbildare. Avtalet skall vara väl känt.

---

⁷ Med skola avses i fortsättningen fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola

⁸ Undervisa under den verksamhetsförlagda delen av utbildningen

Högskolans ansvar

§ 9. Högskolan har ett särskilt organ för rådgivning i frågor om kompetensutveckling samt skolutveckling: *Pedagogiskt utvecklingscentrum i Gävleborgs län, PUX*.

§ 10. Högskolan har examinationsansvar efter samråd med lokal lärarutbildare.

§ 11. Högskolans lärarutbildare har ett särskilt ansvar för att samverka med de lokala lärarutbildarna upprätthålls. Högskolan skall vidare ansvara för att de lokala lärarutbildarna får en relevant utbildning för uppdraget. Utbildningen skall erbjudas varje läsår.

§ 12. Högskolan ålägger studenterna att ta ansvar för och vårda relationen till "sin skola" under utbildningen.

§ 13. Högskolan skall sträva efter att den högskoleförlagda utbildningen anpassas så att lärarstudent kan upprätthålla en regelbunden kontakt med "sin skola" under hela utbildningstiden.

§ 14. Studenten skall uppmuntras att göra sitt examensarbete med utgångspunkt i förhållanden vid samverkande kommuners skola/-or.

§ 15. Högskolan ansvarar för att utvärdering av verksamheten utförs.

Ersättning

§ 16. Ersättning enligt avtal mellan kommunen och Högskolan i Gävle utgår med 545 kronor per student och femdagarsvecka.

Ersättningen avser kommunens utbildningsansvar i samband med delen *övning i praktiskt lärararbete* under de verksamhetsförlagda studierna.

Kommunen fakturerar Högskolan att betala ersättningen terminsvis i efterskott. Högskolan tillhandahåller kommunen/skolan fakturaunderlag för ersättningen.

Avtalets giltighet

§ 17. Avtalet om samverkan gäller studenter antagna i distansutbildning från och med höstterminen 2001 och löper läsårsvis från 1 juli, med fyra månaders uppsägningstid. Om avtalet inte sägs upp av någon av parterna förlängs avtalet med ett år i taget. Om uppsägning sker och inte annat överenskommit har kommunen ansvar för att de inskrivna studenterna kan fullgöra sin utbildning i enlighet med villkoren i detta avtal. Detta avtal har upprättats i två original varav parterna tagit var sitt.

Gävle den

XX den

Bengt Schüllerqvist
Chef för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle

NN

Avtal för samverkan mellan lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle och XX-skolan i XX kommun

Syfte

§ 1. Syftet med samverkan mellan Högskolans i Gävle lärarutbildning och XX-skolan är att skapa goda förutsättningar för att utbilda en kvalificerad lärare för skolväsendet.

Skolans ansvar

§ 2. Lärarstudenten YY knyts till skolan under sin utbildnings första termin.

Skolan har ett *fadderansvar* under studentens hela utbildning. Fadderansvaret syftar till att underlätta för studenten att upprätthålla en regelbunden kontakt med skolan. Fadderansvarets konkreta innehåll utformas lokalt inom skolan.

§ 3. Under studentens verksamhetsförlagda studier har skolan ett *utbildningsansvar*. Utbildningen preciseras i kursplaner. Ansvar för den verksamhetsförlagda utbildningen handhas av en särskild utsedd lokal lärarutbildare i samverkan med Högskolans lärarutbildare. Den verksamhetsförlagda delen består dels av övning i praktiskt lärararbete, dels av fältstudier. Den lokala lärarutbildarens undervisningsansvar gäller övning i praktiskt lärararbete under tolv av tjugo veckors verksamhetsförlagd utbildning. Ansvar för fältstudier utgörs huvudsakligen av råd och stöd under de resterande åtta veckorna.

§ 4. Lokal lärarutbildare utses av rektor eller motsvarande efter samråd med Högskolan. Till lokal lärarutbildare utses endast lärare med relevant lärarutbildning. I första hand utses lärare, som genomgått Högskolans i Gävle eller annan högskolas grundläggande utbildning för uppgiften som lokal lärarutbildare.

§ 5. Lokal lärarutbildare inom skolan skall i nära samverkan med Högskolans lärarutbildare undervisa⁹, handleda och medverka vid examinationen av lärarstudenten.

§ 6. Skolans ledning skall bidra i undervisningen av lärarstudenten om skolans ledning och organisation.

§ 8. Skolan svarar för att ett avtal upprättas som reglerar villkoren för att utföra uppdraget som lokal lärarutbildare. Avtalet skall vara väl känt.

---

⁹ Undervisa under den verksamhetsförlagda delen av utbildningen

Högskolans ansvar

§ 9. Högskolan har ett särskilt organ för rådgivning i frågor om kompetensutveckling samt skolutveckling: *Pedagogiskt utvecklingscentrum i Gävleborgs län, PUX*.

§ 10. Högskolan har examinationsansvar efter samråd med lokal lärarutbildare.

§ 11. Högskolans lärarutbildare har ett särskilt ansvar för att samverka med den lokala lärarutbildaren upprätthålls. Högskolan skall vidare ansvara för att den lokala lärarutbildaren får en relevant utbildning för uppdraget. Utbildningen skall erbjudas varje läsår.

§ 12. Högskolan ålägger studenten att ta ansvar för och vårda relationen till "sin skola" under utbildningen.

§ 13. Högskolan skall sträva efter att den högskoleförlagda utbildningen anpassas så att lärarstudenten kan upprätthålla en regelbunden kontakt med "sin skola" under hela utbildningstiden.

§ 14. Studenten skall uppmuntras att göra sitt examensarbete med utgångspunkt i förhållanden vid samverkande skola.

§ 15. Högskolan ansvarar för att utvärdering av verksamheten utförs.

Ersättning

§ 16. Ersättning enligt avtal mellan XX-skolan och Högskolan i Gävle utgår med 545 kronor per student och femdagarsvecka.

Ersättningen avser skolans utbildningsansvar i samband med delen *övning i praktiskt lärararbete* under de verksamhetsförlagda studierna.

Skolan fakturerar Högskolan att betala ersättningen terminsvis i efterskott. Högskolan tillhandahåller skolan fakturaunderlag för ersättningen.

Avtalets giltighet

§ 17. Avtalet om samverkan gäller studenten YY antagen i Lärarprogrammet 60 poäng från och med höstterminen 2003 och löper läsårsvis från 1 juli, med fyra månaders uppsägningstid. Om avtalet inte sägs upp av någon av parterna förlängs avtalet med ett år i taget.

Om uppsägning sker och inte annat överenskommit har skolan ansvar för att den inskrivna studenten kan fullgöra sin utbildning i enlighet med villkoren i detta avtal. Detta avtal har upprättats i två original varav parterna tagit var sitt.

Gävle den

XX den

Bengt Schüllerqvist
Chef för lärarutbildningen vid
Högskolan i Gävle

NN

Förtydligande av fadderansvaret i Ramavtalet mellan kommun X och Högskolan i Gävle avseende Y-skolan (Förslag gällande gymnasieskolan)

Syfte

1. Syftet med förtydligandet är att utveckla och fördjupa de ambitioner som kommer till uttryck i Ramavtalet* med hänsyn till *fadderansvaret* samt de förutsättningar och behov som finns vid Y-skolan. Utbildningsmålen anges i bilaga.
2. Den konkreta utformningen av *fadderansvaret* beslutas av skolan efter samråd dels med student/-er, dels med Högskolan och anges i en handlingsplan.
3. Fadderansvarets innehåll och utformning *för den enskilda studenten* utgår från ovan nämnda handlingsplan och utformas av studenten i samarbete med den lokala lärarutbildaren.
4. Y-skolan bereder plats för lärarstudenter varje läsår inom ramen för *fadderansvaret*. Antalet fastställs inför varje nytt läsår.
5. Student/-er som erbjuds övning i praktiskt lärararbete vid skolan har tillgång till skolan även under icke schemalagda vfu-perioder.

Lärarutbildare

6. Lärarutbildarna vid skolan omfattar ämnena ..... Nya ämnen införs i handlingsplanen.
7. Skolans fadderansvarige samråder med en av Högskolans utbildningsledare om handlingsplanen.

Studenter

8. Respektive student tar kontakt med lokal lärarutbildare minst två veckor före övning i praktiskt lärararbete.

Information

9. Rektor ansvarar för att all personal får erforderlig information om Ramavtalet och särskilt målen för fadderansvaret. Målsättningen är att lärarstudenterna skall möta en miljö som är välkommande och införstådd med skolans uppgift att medverka i lärarutbildningen.
10. Rektor ansvarar för att varje student informeras om den tystnadsplikt som åligger lärare.

Högskolan och partnerskolan

11. Utöver det som skrivits i 1-10 gäller ramavtalets konkretisering i ”PM för den verksamhetsförlagda delen i lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle”.

Förtydligandets giltighet

12. Förtydligandet följer Ramavtalets giltighet.

---

* Ramavtal för samverkan mellan lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle och kommunens skolor tecknat år.....

Bilaga

Målet med fadderansvaret

Målet med *fadderansvaret* är att studenten skall få inblick i skolans organisation och arbetsmiljö och därmed successivt bli medveten om innebörden av att arbeta som lärare i en gymnasieskola.

Fadderansvaret syftar också till att ge studenten en ökad grad av yrkesidentitet under utbildningen.

Det innebär **bl.a.** att studenten skall

- få möjlighet att följa verksamheten inom en gymnasieskola under hela sin utbildningstid eller större delen därav
- få inblick i läraryrkets mångfacetterade delar
- ta del av studie- och yrkesvägledningen och det sätt studie- och yrkesvägledare arbetar
- få inblick i de arbetsuppgifter som även utförs av andra yrkeskategorier på gymnasieskolan än ovanstående
- få inblick i skolans elevvårdsarbete
- få inblick i hur skolan arbetar med elever i behov av särskilt stöd
- bli bekant med en eller ett par bestämda elevgrupper under utbildningstiden.

Kontaktpersoner Inriktningar/Allmänt utbildningsområde vid Högskolan i Gävle/ 040603

Inriktning/AU-kurs	Ansvarig kontaktperson	e-post	telefon 026-
Svenska	Olle Hammermo	oho@hig.se	64 81 96
Historia	Bengt Nilsson	bno@hig.se	64 86 52
Engelska	Helene Wirén – Oliver St John	hwn@hig.se osj@hig.se	64 85 86 64 86 93
Religion	Birgit Lindgren-Ödén	bld@hig.se	64 89 91
Spec.ped	Ann-Katrin Swärd - Kajsa Jerlinder	asd@hig.se kjr@hig.se	64 89 69 64 84 10
Id-hälsa	Anna Efverström	aeo@hig.se	64 88 74
Ma-No grundskolan	Christina Hultgren-Göran Nordström	chn@hig.se , gnm@hig.se	64 87 51 64 82 78
Ma-Fy A och B	Mirco Radic-Kjell Prytz	mrc@hig.se , kpz@hig.se	64 87 83 64 88 79
Ma-Bi A och B	Mirco Radic- Christina Hultgren	mrc@hig.se , chn@hig.se	64 87 83 64 87 51
Ma-Nk A och B	Mirco Radic - Christina Hultgren	mrc@hig.se , chn@hig.se	64 86 83 64 87 51
Skapande möten (mot fsk och tidigare lärare)	Mia Maria Rosenqvist	mrt@hig.se	64 84 43
Nv-Ma-Te (mot fsk)	Björn Ansnes – Jan Grenholm	bas@hig.se jgm@hig.se	64 87 54 64 89 29
Sv-Ma	Carin Röjdalen-Eva Borgegård	crn@hig.se , eba@hig.se	64 88 56 64 87 78
Sv-En	Carin Röjdalen-Helene Wirén	crn@hig.se , hwn@hig.se	64 88 56 64 85 86
Sv-So	Carin Röjdalen - Kenneth Håkansson	crn@hig.se , khn@hig.se	64 88 56 64 85 68
AU 1/Skriva för att lära	Lars Brink	lbr@hig.se	64 85 06
AU 1/Naturvetenskap Samhälle Lärande	Roine Lindgren	rln@hig.se	64 87 23
AU 1/Introduktion till läraryrket	Ingrid Nordqvist Ingemar Ahne för Lp 60	int@hig.se iae@hig.se	64 86 09 64 87 09
AU 2/Värdegrunden i ett demokratiskt samhälle	Sarah Ljungquist	slt@hig.se	64 89 63
AU 2/Ledarskap och lärande	Gunnar Cardell	gcl@hig.se	64 85 41
Didaktik inom AU	Åsa Morberg	amg@hig.se	64 85 23
Pedagogik inom AU	Inger Ahlgren Ann-Katrin Swärd	iar@hig.se asd@hig.se	64 82 03 64 89 69
AU3	Christina Gustafsson Michael Gustavsson Eva Kellner	cgn@hig.se mgs@hig.se ekr@hig.se	64 85 65 64 89 06 64 87 50

PM om Portföljexamination

Som ett första steg mot ett mer generellt användande av portföljexamination inom lärarutbildning införs en examinationsportfölj för de punkter i examensordningen för lärarutbildning och högskolans lokala mål som är svåra att uppfylla i obligatoriska moment i kurser. Målen måste ofta uppfyllas inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU). Studenten samlar i sin examinationsportfölj produkter som visar att målet har uppfyllts. Dessa produkter granskas antingen inom de ordinarie kurserna på HiG eller också intygar den lokala lärarutbildaren att målet har uppfyllts. Examinationsportföljen kan vara en mapp med pappersalster eller en elektronisk mapp där dokumenten samlats.

Under Allmänt utbildningsområde 1 (AU1) presenteras uppgifterna i kursen Introduktion till läraryrket. Arbetet med portföljuppgifterna utförs sedan under hela utbildningstiden. Lärarstudenten har ansvaret för att under kurser och VFU uppmärksamma och arbeta med uppgifterna så att samtliga uppgifter kan redovisas sista terminen under AU3. Under AU2 följs arbetet upp och resterande uppgifter uppmärksammas. Inom den korta utbildningen bör portföljuppgifterna ha lösts efter den första inriktningen, i den längre utbildningen efter inriktning 2. Under AU2 kan ytterligare någon uppgift lösas och endast i undantagsfall kan en uppgift kvarstå till AU3. Portföljexaminationen utförs som ett moment under AU3.

Uppgifterna kan redovisas som moment kopplade till kurser inom högskolan, t.ex. kan fältstudier utnyttjas. I andra fall utförs uppgiften under det praktiska lärararbetet i VFU. Lokal lärarutbildare får då ansvaret för att intyga att portföljuppgiften utförts.

Portföljen kommer alltså att innehålla av lärarstudenten producerat material kopplat till uppgiften samt till varje uppgift ett intyg som visar att uppgiften lösts. Intygsgivare kan var kursansvarig lärare vid högskolan eller lokal lärarutbildare.

Examinationen under AU3 består av ett slutseminarium om portföljuppgifterna samt att den kursansvariga läraren sammanfattar intygen och godkänner portföljen. Ett möjligt resttillfälle erbjuds under VFU placerad i AU3. Alltså skall seminarium och portföljgranskning utföras före sista VFU:n i AU3.

Studenten skall

1. *omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas.*

Portföljuppgiften handlar om att anpassa ämnesstoffet till olika individer och utförs under VFU.

2. bedöma och värdera elevers lärande och utveckling.

Målet kan och bör arbetas med under VFU, men kan också uppfyllas under ämnesdidaktiska kurser där examination, betyg och utvärdering behandlas.

3. informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare.

Utförs under VFU.

4. *förmedla* och förankra samhällets och demokratins värdegrund.

Portföljuppgiften betonar begreppet förmedla och utförs följaktligen under VFU.

5. självständigt och tillsammans med andra planera undervisning och annan pedagogisk verksamhet
Är en naturlig del av VFU under senare delen av utbildningen, men kan också vara en del av ämnesdidaktiska kurser och fältstudier.

6. självständigt och tillsammans med andra utvärdera undervisning och annan pedagogisk verksamhet.

Målet kan uppfyllas både under VFU och inom högskolans kursutbud.

7. *använda* informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen

Portföljuppgiften betonar begreppet använda och utförs sannolikt under VFU.

8. erfara estetiska uttrycksformer.

Kursanordnare kan uppmärksamma målet och skapar delmoment som ingår i kurser. Studenten uppfyller målet inom högskolans kursutbud eller under VFU.

- Lärarstudenten ansvarar för att målen i portföljen uppfylls.
- Undervisande lärare ansvarar i samarbete med lärarstudenten för att portföljen följs upp under Allmänt Utbildningsområde 2 där också det framtida arbetet med portföljen diskuteras.
- Examinator ansvarar i samarbete med lärarstudenten för att slutexaminationen av portföljen utförs under Allmänt Utbildningsområde 3.

Portföljuppgifter kan redovisas som

- delmoment i kursplaner i genomgångna kurser
- i form av ett reflekterande PM, kopplat till ett intyg
- ett intyg undertecknat av lokal lärarutbildare om att momentet har behandlats under VFU-perioden. Intyget författas av lokal lärarutbildare i samråd med den lärarstuderande.
- på annat sätt i samråd med portföljexaminator

Riktlinjer för examensarbete i lärarutbildningar vid Högskolan i Gävle

Allmänna mål med examensarbetet

Riksdagen har beslutat att examensarbete i lärarutbildningarna ska omfatta 10 poäng och att examen i lärarutbildningar ger grundläggande behörighet till forskarutbildning. Det anges inte i examensförordningen på vilken nivå examensarbetet ska skrivas. LuN i Gävle beslutade 2002-01-28 att examensarbeten kan skrivas på B- eller C-nivå.¹⁰ Ett examensarbete i lärarutbildningen skall, enligt ”Utbildningsplanen för lärarprogrammet 140-180/200 poäng” och ”Utbildningsplanen för Lärarprogrammet 60 poäng”, ”ha relevans för lärararbete och utföras antingen i ett ämne med didaktisk inriktning, didaktik eller i pedagogik med didaktisk inriktning.”

Examensarbetet är en viktig del i lärarutbildningen. Det skall genomsyras av lärarutbildningens ambition att utbilda professionella lärare. Att skriva ett examensarbete är inte bara en förberedelse till forskarutbildning utan i hög grad en del i utbildningen av kompetenta lärare för framtiden. I den nya lärarutbildningen ställs krav på ett mer vetenskapligt inriktat reflekterande över innehåll och form i undervisning. I arbetet med examensarbetet får studenterna erfarenheter som underlättar ett aktivt deltagande i skolans förändringsarbete.

Examensarbetet skall också ses i ljuset av lärarutbildningens ambition att förena teori och praktik. I examensarbetet ska studenten, enligt propositionstexten, ”ha relaterat sina kunskaper om de kommande arbetsuppgifterna till de vetenskapliga teorier studenterna blivit förtrogen med under utbildningen” Studenten skall visa att hon/han tillägnat sig ett kritiskt vetenskapligt perspektiv och att hon med hjälp av de teorier och metoder som hon tillägnat sig under utbildningen kan genomföra en självständig undersökning. Vidare ska studenten visa att hon/han skriftligen kan kommunicera sin reflektion över och värdering av pedagogiska praktiker.

Strukturplan för Allmänt utbildningsområde III.

Fördjupat vetenskapligt förhållningssätt, 10 p Varav 3 p vfu och 1 p portföljexamination	Examensarbete 10 p
---	--------------------

Kursen Fördjupat vetenskapligt förhållningssätt är på 10 p.¹¹ I kursen ingår också 3 p vfu och 1 p portföljexamination.

¹⁰ LuN kommer att aktualisera frågan igen för att på sikt få alla examensarbeten på C-nivå. Det är inte minst viktigt med tanke på att examensarbetet, enligt propositionen till En förnyad lärarutbildning 1999/2000:135 s. 21, är en förberedelse för en eventuell forskarutbildning och en fördjupad kompetens för ett professionellt läraruppdrag.

¹¹ Detta oavsett om man skriver på B- eller C-nivå. Det har föreslagits att studenterna sista terminen ska kunna välja en valfri kurs på fem poäng. Men med det förslaget får studenterna endast 2 poäng teori och metod vid Högskolan och det är inte rimligt för ett examensarbete på B-nivå.

Studenten har genom hela utbildningen i AU-kurser, inriktningar och specialiseringar skolats in i ett vetenskapligt förhållningssätt. Han/hon har mött olika ämnens vetenskapstraditioner och praxis. I examensarbetet förväntas att studenten ska kunna visa att han/hon tillägnat sig såväl ämneskunskaper som de teorier och metoder som används inom ämnet. Inför examensarbetet är det därför viktigt att en ytterligare skolning erbjuds inom det specifika fält som studenten valt som examensämne. Därför bör kursen Fördjupat vetenskapligt förhållningssätt ses som en del av skrivandet av examensarbetet och ges av den ämnesgrupp som handleder studenten i examensarbetet.

Önskvärt är att ämnesgrupperna använder sig av högskolans kompetenser och engagerar lärare utanför ämnesgruppen i undervisningen i kursen Fördjupat vetenskapligt förhållningssätt. Kursen kan bl.a. innehålla en grundläggande skolning i statistik, kvantitativa och kvalitativa metoder, vetenskapsteori och det obligatoriska momentet forskningsetik. För detta kan lärarkompetenser hämtas från flera institutioner. Huvudansvaret för kursens innehåll och genomförande ligger dock alltid på den ämnesgrupp som får beställningen.

Gemensamma riktlinjer

a. Examensarbete knyts an till forskning

Forskning och examensarbete skall kopplas närmare varandra. Det är önskvärt att examensarbetet skrivs som delprojekt i större tematiska undersökningar som leds av forskare/forskarlag. Examinator för examensarbetet skall vara disputerad lärare och ambitionen är att i framtiden ska alla studenter ha en disputerad handledare

b. Individuella arbeten eller gruppuppsatser?

Examensarbetet skall i första hand vara ett enskilt arbete. I de fall då examensarbetet skrivs i grupp, skall det tydligt framgå vem av studenterna som är ansvarig för vilken del i arbetet och studenten måste kunna svara för examensarbetet som helhet och för sin del när arbetet seminariebehandlas. Examensarbetet bör, som alla andra kurser i lärarutbildningen, använda betygsskalan underkänd, godkänd och väl godkänd.

c. Samarbete med partnerskolorna

Varje ämnesgrupp bör utse någon som diskuterar förslag på examensämnen från våra partnerskolor. I enlighet med partneravtalet med kommunerna bör studenterna uppmuntras till att skriva examensarbete ”med utgångspunkt i förhållanden vid partnerskola/or”. Det är handledaren som avgör om ett föreslaget projektområde är forskningsbart eller ej och hur undersökningen ska gå till. Den lokala lärarutbildaren har inget formellt examinations- eller handledningsansvar. De kan självfallet bidra med synpunkter och förslag.

d. Examensarbete på den egna vfu-skolan

Vid val av examensarbete måste beaktas att den vetenskapliga kvaliteten på arbetet kan äventyras om studenten har en relation till den skola som undersökningen gäller, studenten riskerar att hamna i en solidaritetskonflikt som påverkar redovisningen av materialet. Om risk för detta föreligger bör studenten i så fall uppmanas att genomföra sin undersökning på en annan skola inom partnerskapsområdet eller i klasser som han/hon inte undervisat i.

e. Gemensamma bedömningsgrunder för examensarbete

Det har framförts önskemål om att Högskolan i Gävle arbetar fram gemensamma bedömningsgrunder för examensarbete. Vilka krav ställer lärarutbildningen i Gävle på examensarbeten på B-nivå respektive C-nivå? Själva begreppsanvändningen A-C nivåer i grundutbildningen leder ofta medvetet eller omedvetet tankarna till en trappstegskonstruktion där studenten stegvis klättrar uppåt från en nivå till en annan. Det stämmer sällan med de kurser som ges inom utbildningen. Ett annat sätt att se på

nivåer utgår från en syn på lärandet som en spiralformad rörelse där studenten rör sig från snävare och grundare perspektiv till allt mer vida och djuplodande sådana. Kurserna som ges inom allmänt utbildningsområde syftar till att bredda och fördjupa studenternas perspektiv på lärande, värdegrundsfrågor, omvärldsfrågor, ekologiska frågor m.m. Skrivandet ingår som en röd tråd med start i Skriva för att lära och löpande genom alla kurser inom allmänt utbildningsområde med avslutning i examensarbetet.

Om vi använder samma perspektiv (spiralen) och applicerar det på bedömningen av examensarbeten kan vi tala om vissa grundkrav som gäller alla examensarbeten oavsett nivå:

- goda ämneskunskaper
- ett gediget ämnes- och allmänt didaktiskt kunnande
- förmågan att se förhållanden ur olika perspektiv
- att utveckla eller använda sig av en fungerande begreppsapparat
- att kritiskt granska, problematisera och formulera frågor utifrån iakttagelser eller erfarenheter från yrkesrelaterad praxis
- att använda skriftspråket som ett redskap att kommunicera frågor som rör det kommande yrket

Hur dessa grundkrav uppfylls i det konkreta examensarbetet är en fråga om fördjupning och breddning av perspektiv. Studenterna kommer att visa olika grader av kritiskt granskande, de kommer att visa olika grader av problematiseringar och de kommer att formulera sin problemställning mer eller mindre tydligt. Bedömningen handlar om kvalitet i arbetet och kan inte beskrivas i absoluta skalor.

Alla examensarbeten som skrivs som uppsatser ska uppfylla en miniminivå när det gäller grundläggande krav på en vetenskaplig uppsats t.ex. tydlighet i disposition, god akribi, kvalitet på syfte, frågeställning, teoriansknytning, resultatredovisning.

Till examensarbeten som inte är uppsatser måste en reflekterande skriftlig redogörelse lämnas.

Det åligger ämnesgrupperna att definiera vad man inom ämnet menar med kvalitet i arbetet och i de fall examensarbetet inte är en uppsats ska ämnesgrupperna redovisa kriterier för bedömningen av examensarbeten. Ämnesgrupperna informerar också studenterna.

f) Seminariebehandling

Alla examensarbeten skall seminariebehandlas. Seminariebehandlingen är en mycket viktig del av kursen och en väsentlig del av den akademiska träningen. Det är vid oppositionen vid slutseminariet som det blir tydligt för examensarbetets författare om hon/han lyckats eller ej. Som opponenter övas studenterna i att kritiskt granska andras arbeten och ställa rätt frågor till uppsatsförfattaren. Oppositionen är till för att man ska lära sig av egna och andras misstag. Den lokala lärarutbildaren skall bjudas in till seminariet och om det är praktiskt möjligt kan seminariet förläggas på partnerskolan.

**Bil 4 till utbildningsplan
Läroprogrammet
140-180/200 poäng
Reviderad 2004**

PM angående

Inriktningar

som ingår i läroprogrammet 140-180/200 poäng

Innehåll:

Beskrivande text

Riktlinjer

Lista över inriktningar som erbjuds läsåret 03/04

Inriktningar/specialiseringar

Enligt den nya examensordningen för lärarutbildningar skall den som studerar till tidigarelärare välja minst en inriktning om minst 40 poäng och specialiseringar om vardera 20 poäng. Blivande senarelärare och gymnasielärare skall välja minst två inriktningar. För senarelärare gäller att de skall läsa 60 poäng inom ett ämne/ämnesområde. För dem som skall undervisa på gymnasiet gäller 60 poäng inom två ämnen/ämnesområden. De som skall bli gymnasielärare i svenska eller samhällskunskap läser 80 poäng. För att uppnå 60 poäng inom ett ämne/ämnesområde åtgår en inriktning om 40p och en specialisering på 20p. Den som skall bli senarelärare skall alltså välja ena specialiseringen med samma innehåll som en inriktning. För den blivande gymnasieläraren binds båda specialiseringarna till valet av inriktningar.

Lärarprogrammet vid Högskolan i Gävle. Lokala profiler och ramar

En utgångspunkt för uppbyggandet av inriktningarna vid Högskolan i Gävle (HiG) har varit att samma inriktning om möjligt skall kunna läsas av flera lärarkategorier. Detta bör ge en god kontinuitet för undervisningen tvärs över olika skolformer och åldrar. Dessutom underlättas en framtida kompetensutveckling. Uppläggningsen ger de blivande lärarna en gemensam bas och möjlighet till naturliga gränsöverskridanden som stärker sambandet mellan olika lärarkategorier och skolformer.

Inriktningarna vid HiG mot matematik/naturvetenskap/teknik för grundskolans och förskolans lärare syftar till att ge en bred kompetens med fem olika ämnen: matematik, fysik, biologi, kemi och teknik. Kurserna ges både ämnesspecifikt och ämnesintegrerat.

En grundläggande inriktning på 60p i matematik/naturvetenskap/teknik är gemensam för senarelärare och tidigarelärare inriktade mot grundskolan. Detta ger en bättre kontinuitet för den naturvetenskapliga undervisningen under hela skoltiden.

Tidigarelärare inriktade mot förskolan, förskoleklassen och fritidshemmen erbjuds också en egen naturvetenskaplig inriktning på 60p med lägre förkunskapskrav på matematik och naturvetenskap.

Senarelärares första breda naturvetenskapliga/tekniska inriktningen skall följas av inriktning 2 med ett djupare naturvetenskapligt innehåll. Inriktning 2 för senarelärare samläses med gymnasielärarnas inriktning 1.

Studierna i svenska är upplagda så att alla som valt svenska läser tillsammans. Den enskilde studenten avslutar svenskstudiet vid 20 poäng, 40 poäng, 60 poäng eller 80 poäng enligt de krav som beskrivits ovan. Den första terminens 20 poäng läses alltså av *alla* svenskstuderande oberoende av om de skall arbeta mot de yngsta barnen eller undervisa på gymnasiet. Under nästa termin läser alla som valt inriktning mot grundskola tillsammans med dem som valt inriktning mot gymnasium. Först på D-nivån (60-80 poäng) läser de blivande gymnasielärarna i en egen grupp.

Inriktningarna i religion, historia och engelska är gemensam för senarelärare inriktade mot grundskola eller gymnasium.

Inriktningen specialpedagogik och inriktningen Idrott och hälsa är gemensam för tidigarelärare och senarelärare.

Specialiseringar

Lärarutbildningsnämnden har beslutat att alla sammanhängande 20p block som kan sammanfattas under ett tema kan utgöra en specialisering. Specialiseringen kan läsas vid andra universitet och högskolor.

Tidigarelärare inriktade mot förskola och fritidshem

Natur och teknik (60p)
Specialpedagogik
Skapande möten i mångkulturella barngrupper (60p)

Tidigarelärare inriktade mot grundskolan

Svenska A+B
Svenska + So ämnen
Svenska +Engelska A
Svenska + Matematik
Matematik + No (även distans och distans deltid)
Specialpedagogik
Idrott och hälsa

Senarelärare Inriktade mot grundskolan

Svenska A+B
Engelska A + B
Historia A + B
Religion A + B
Matematik + No (även distans och distans deltid)
Matematik A20p + Fysik A20p
Matematik A20p + Biologi A20p
Matematik A20p + B20p
Specialpedagogik
Idrott och hälsa

Senarelärare Inriktade mot Gymnasiet

Svenska A+B
Engelska A + B
Historia A + B
Religion A + B
Medie-och kommunikation (Förslag inför ht05)
Matematik A20p + Fysik A20p
Matematik A20p + Biologi A20p
Matematik A20p + Naturkunskap A20p
Matematik A20p + B20p
Matematik B20p + Biologi B20p
Matematik B20p + Fysik B20p
Matematik B20p + Naturkunskap B20p
Datavetenskap (Förslag inför ht05)

Lärarprogrammet 60p för studenter med ämnesbehörighet

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling för en lärare utbildad vid HiG underlättas eftersom flera av inriktningarna är gemensamma för olika lärarkategorier. Samtliga inriktningar och specialiseringar kommer också att erbjudas redan verksamma lärare. Även delar av en inriktning eller specialisering kommer också att kunna användas för kompetensutveckling. Genom att ha ett nära samarbete med kommuner bör det bli möjligt att frikoppla en yrkesverksam lärare så att denne kan delta i någon av de kurser som ges på HiG. Detta kan ske genom att en eller flera lärarstuderande under de senare delarna av sin VFU kan gå

in och ersätta läraren med stöd från övriga LLU:are på skolan. För den lärare som inte helt kan frikopplas kan distansutbildning vara ett alternativ. Antalet kurser inom distansutbildningen är dock betydligt färre jämfört med den ordinarie campusförlagda lärarutbildningen.

Riktlinjer för Inriktningar

- Inriktningens innehåll, ämnesbenämningar och benämningar av ämnesområden skall ha relevans för den skolform eller de skolformer, ålderskategori/ålderskategorier eller verksamheter som inriktningen avser.
- Inriktningar som konstrueras för samläsning mellan flera lärarkategorier bör prioriteras, både av resursskäl och därför att det möjliggör att val av definitiv inriktning kan senareläggas. Utbildningens kvalitetskrav och studenternas behörigheter måste dock alltid vara uppfyllda
- Inriktningar skall om möjligt ges inom de områden där bristen på lärare är eller kommer att bli stor.
- Högskolan skall ha kompetens att utbilda inom inriktningen. Kompetensen skall med marginal uppfylla de krav vi kan vänta oss att HSV ställer på respektive inriktning vid en utvärdering. HSV:s gamla normer för att överväga ge tillstånd till utbildningar borde kunna vara vägledande som minimikrav. Två disputerade lärare krävdes vid granskning av gymnasiet en vid granskning av 4-9.
Alla inriktningar skall vara forskningsanknutna.
Inom inriktningen bör finnas lärare med forskning inom ämnet/ämnesområdet, egen lärarutbildning, forskning inom ämnesdidaktik och aktiv utveckling av ämnet.
Kravet på antalet disputerade lärare i ämnet ökar med inriktningens omfattning och djup liksom kravet på totala antalet lärare. Inriktningen bör ha lärare med erfarenhet från den skolform lärarutbildningen avser.
- Goda utvärderingar för ämnen/ämneskombinationer som tidigare fungerat väl inom lärarutbildningen är vägledande. Oprövade ämnen/ämneskombinationer måste visa att en fungerande inriktning kan erbjudas. Ett sätt att visa det kan vara att ämnet/ämnesområdet först prövas som en specialisering.
- Inriktningen skall enligt utbildningsplanen innehålla minst 5p ämnesdidaktik.
- Inriktningar med låg prioritet nationellt/regionalt bör inte komma ifråga om inriktningen medför att mer prioriterade inriktningar får avsevärt lägre studerandetal.
- En total resursanalys av det slutgiltiga förslaget måste utföras med beaktande av tilldelningen av studerandepeng för olika inriktningar.
- Inriktningar och specialiseringar eller delar av inriktningar och specialiseringar skall gå att välja som fortbildning för redan verksamma lärare.
- **Verksamhetsförlagd del av inriktningen.** Den lokala lärarutbildaren skall ha ämneskompetens och ämnesdidaktisk kompetens i det ämne/ämnesområde som ingår i inriktningen. Vidare skall den lokala lärarutbildaren ha fullgjort egen lärarutbildning och ha god kompetens inom den skolform där den verksamhetsförlagda delen utförs. Målet skall vara att alla lokala lärarutbildare har genomgått utbildning för lokal lärarutbildare.

